

**VÁLTOZATOS JOGESETEK A KÖRNYEZETI
BŰNCSELEKMÉNYEK KÖRÉBŐL**

Dr. Laczi Beáta
Szegedi Járási Ügyészség

AZ ILLEGÁLIS DISZNÓVÁGÁS ESETE (B.2197/2007.)

Tényállás: 2007. márciusában a terhelt illegális marha- és disznóvágást végzett a bekerítetlen, nyitott tanyáján. Az állati testrészeket, maradványokat – a jogszabályi előírásokat megszegve – szétszórta, a csontokat elégette, a zsíros abálólevet, a véres mosólevet szétöntötte a füves-földes területen. A szakértő megállapította, hogy ezzel veszélyeztette, illetve károsította a levegőt, a talajt, a talajvizet és az élővilágot.

A védelem kifogása: a szakértő mintavételezés nélkül tett megállapítást.

Szakértő: szükségtelen a mintavételezés, mivel az állati belsőségek, testrészek, abálólé melegben, szabad ég alatt botulin toxint termelnek, amely beszívódik a talajba, talajvízbe, károsítva a talajt és az élővilágot. A zsíros abálólé a talajvízbe kerülve elzárja az élővilágtól az oxigént. Ezekre az anyagokra nincs érvényes határérték, mivel természetes módon nem lehetnek jelen a talajban, de annak oxigén háztartását károsan befolyásolják. A levegőbe kikerült égési káros anyagok pedig nem voltak mérhetőek.

Jogi minősítés: kibocsátási határérték hiányában a környezetkárosításnak nem a „szennyezés”, hanem a „*más módon*” fordulata valósult meg.

Jogerős bírósági döntés: a vádlottat környezetkárosítás bűntette miatt felfüggesztett börtönbüntetésre ítélte, a megyei bíróság kiemelte, hogy „**a törvény szigorával kell eljárni a környezetünket, ezáltal az emberiség jövőjét veszélyeztető vádlotti magatartásokkal szemben**”.

10 3 2007
12:14:06

A TARKA SÁFRÁNY-ÜGY (B.1965/2009.)

Tényállás: a nemzeti park igazgatóság természetvédelmi őrszolgálatára észlelte, hogy 2009. március elején egy külterületi ingatlanon tereprendezési és talajjegyvetési munkák során kipusztítottak kb. 1000 egyed **védett tarka sáfrányt**, amely 10.000.000 Ft értéket képviselt.

A nyomozás vizsgálatának tárgya:

- 1.) a munkákra utasítást adó tulajdonos milyen ismeretekkel bírt a védett növényekről,
- 2.) milyen egyedszámú és értékű védett növény pusztult el (alsó értékhatár 100.000 Ft).

Ad 1.) **A tulajdonos ismeretei:**

- ✓ 2003., 2006. monitoring vizsgálatok: tőszámlálás,
- ✓ tulajdonos: nem tudott a védett növényekről, sem a monitoring vizsgálatokról,
- ✓ ingatlan-nyilvántartás: nincs bejegyzés területi védettségre, védett növényre,
- ✓ környezet- és természetvédelmi hatóságok hivatalos értesítést nem küldtek,
- ✓ terület védetté nyilvánítását korábban nem kezdeményezték,
- ✓ nincs határozat a gazdálkodás tilalmáról vagy korlátozásáról,
- ✓ kihallgatott tanúk nem igazolták kétséget kizáróan, hogy a tulajdonos tudott a védett növényekről,
- ✓ az ingatlan korábban homokbányaként funkcionált, állapota elhanyagolt volt, homokbuckák, gödrök tarkították, szabadon nőtt a gyom, a munkák célja a terület lankásítása, művelésre alkalmassá tétele volt.

Következtetés: **nem bizonyítható**, hogy a tulajdonos:

- tudott a védett növények jelenlétéről, vagy
- azért nem tudott, mert a tőle elvárható körültekintést és figyelmet elmulasztotta,
- a szándékos vagy a gondatlan magatartása nem igazolható.

Ad 2.) ***Az elpusztított egyedek számára vonatkozó adatok:***

- ✓ nemzeti park igazgatóság: becslés alapján 1000-2000 tő,
- ✓ helyszíni szemle jegyzőkönyv: egy egyed,
- ✓ fényképen: egy virágzó, egy nem virágzó példány,
- ✓ országos környezetvédelmi hatóság: nincs megbízható adat,
- ✓ iü. természetvédelmi szakértő: nem állapítható meg egyértelműen, megközelítő, alternatív jellegű érték adható,
- ✓ tételes tőszámlálás sem az eset előtt, sem a munkák leállításakor nem volt,
- ✓ utólag már nem rekonstruálható.

Következtetés: hiteles adatok hiányában sem a természetkárosítás alap, sem minősített esete ***nem állapítható meg.***

Eljárás eredménye: a nyomozás megszüntetése.

Párhuzamos közigazgatási eljárás: I. fok: **150.000.000 Ft (!)** természetvédelmi bírság kiszabása, II. fok: a határozat megsemmisítése, oka: nem állapítható meg az elpusztított védett növények száma, azaz a bírság alapja

„Idegméreg pusztítja a fehér-tói madarakat

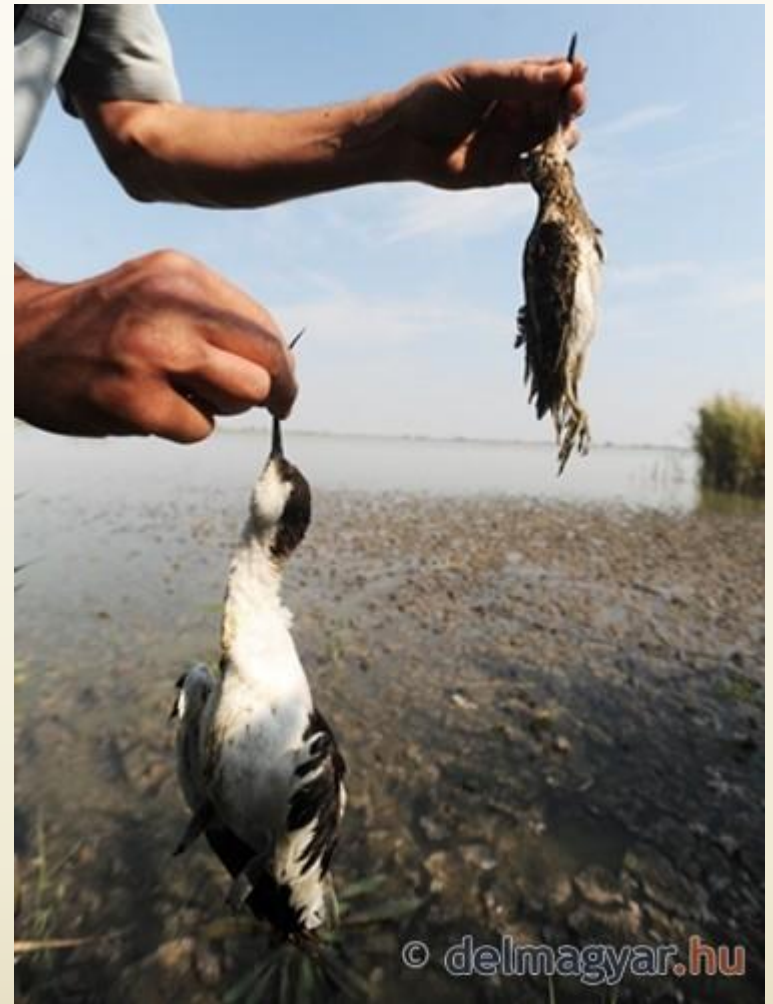
Kovács Kriszta

Délmagyarország: 2009. október 3.

Szeged - 25 madárfaj közel 1000 példánya pusztult el a Fehér-tó területén – vélhetően a botulizmus áldozatai lettek. A mocsaras területen a meleg miatt szaporodtak el a baktériumok, amelyek az úgynevezett tavi bénulást okozzák. A beteg, illetve az elpusztult állatok begyűjtését még nem fejezték be.”

Fotók: Schmidt Andrea
Forrás: www.delmagyar.hu

A FEHÉR-TAVI MADÁRPUSZTULÁS ESETE (B.8457/2009.)

Tényállás: A Fehér tó II. számú taván kialakult botulizmus következtében 2009. szeptemberében **25 védett és fokozottan védett madárfaj 335 példány pusztult el**, természetvédelmi értékük 20.263.000 Ft volt. A tó a Pusztaszeri Tájvédelmi Körzet része és egy szegedi halászati társaság tulajdonában áll, amelyet a Kiskunsági Nemzeti Park Igazgatóság felügyel.

A madárelhullás okai:

- az évszakhoz képest szokatlanul meleg időjárás,
- a halászati technológia: „lehalászás”.

1996. évi LIII. Tv. a természet védelméről: 9. § (1), 11. § (1), 13. § (1), 16. § (1)-(2), 35. § (1) b) a vadon élő élővilág és élőhelyek védelmére, védett területekre vonatkozó rendelkezések

A nyomozás vizsgálatának tárgya:

1.) Létezik-e olyan előírás, amely a rendkívüli időjárási viszonyok esetére

- a halászati társaságot technológia-váltásra, a lehalászástól való tartózkodásra kötelezi, vagy
- ilyen tartalmú tilalom előírására a nemzeti park igazgatóságot?

2.) Minden kötelező és lehetséges intézkedést megtett-e a tulajdonos és a hatóság a madárpusztulás elhárítása érdekében?

Ad 1.) Nincs.

Ad 2.) Igen.

Eljárás eredménye: a nyomozás megszüntetése.

A KUTYA ÉHEZTETÉS ESETE (B.2896/2012)

Tényállás: A terhelt a sándorfalvi ingatlanán két nagy testű kutyát tartott, amelyek etetését, itatását nem végezte megfelelően. A kutyák **kórosan lesoványodtak**, állapotuk leromlott, a súlyuk a normál tartási körülmények között elérhető 40-45 kg helyett 20-25 kg volt. Ez a bánásmód alkalmas volt arra, hogy a kutyák maradandó egészségkárosodását vagy pusztulását okozza.

Közjogi szakági intézkedések eredménye:

- › állatvédő szervezet értesítése → a helyszínen tapasztaltak:
 - egyik kutya elpusztult babesiában, másik jól van, ragaszkodik a családhoz
 - krízishelyzet a család életében
 - társadalmi összefogás
- › további családvédelmi intézkedések vizsgálata
- › RTL Klub híradása: 2013.01.10.

Eljárás eredménye: a bíróság jogerős ítéletével a terheltet állatkínzás vétsége miatt egy év próbára bocsátotta.

A TISZAI RONCSHAJÓK ÜGYE (B.8385/2008.)

Vádirati tényállás: A vádlott 7 db úszó létesítményt tárolt éveken át Szegeden, a Tisza folyó 171 fkm-nél. A járművek műszaki állapota leromlott, fém alkatrészeik elrozsdásodtak, fa részeik elkorhadtak, két úszó létesítmény félig elsüllyedt a vízben, rakterükben iszap halmozódott fel és növények nőttek ki belőlük. A létesítmények **üzemképtelenek és alkalmatlanok a közlekedésre**. A vízi és a parti környezetük elhanyagolt, körülöttük felgyülemlett a folyó, illetve a szél által sodort szemét és hordalék. Valamennyi jármű műszaki érvényessége évekkal ezelőtt lejárt úgy, hogy egyikükön sem történt javítás, vagy karbantartás. A hajózási felügyelet 2002-ben az egyik elsüllyedt úszó munkagép kiemelésére kötelezte a vádlott által vezetett céget, amelynek nem tett eleget. A vádlott a hajóroncsok **kiemelése és rendbehozatala érdekében semmiféle intézkedést nem tett**, amely akként értékelhető, hogy tőlük „**megvált**”. A szakvélemények szerint a járművek tárolása a földre, az élővízre és az élővilágra közvetlen veszélyt jelent.

A használhatatlan vízi járművek a környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény (Kvt.) 30. § (1) bekezdése, a hulladékgazdálkodásról szóló 2000. évi XLIII. törvény (Hgt.) 3. § a) pontja, az 1978. évi IV. törvény (a korábbi Btk.) 281/A. § (4) bekezdés a) pontja értelmében **hulladéknak minősülnek**, besorolhatók a 160104* EWC kódszámú veszélyes hulladékok közé, a Hgt. 3. § q) pontja szerinti **tárolás** pedig a Hgt. 14. § (2) bekezdése alapján kizárólag a környezetvédelmi hatóság engedélyével végezhető, amellyel a vádlott nem rendelkezett.

Vádirati minősítés: **veszélyes hulladékra elkövetett hulladékgazdálkodás rendje megsértésének büntette**

Vádlotti védekezés:

- az úszó létesítmények nem véglegesen üzemképtelenek,
- a hajónyilvántartásban szerepelnek,

NEM hulladékok

Az ügyészség álláspontja:

- a hazai és EU bírósági gyakorlat: a kinyilvánított birtokosi akarat mellett az objektív körülmények vizsgálata,
- a vádlott évek óta nem tett lépéseket a hajók birtokba vételére,
- a leromlott állapotú, használhatatlanná vált hajók pusztán léte veszélyezteti a környezeti elemeket,
- a hajólajstrom nem szolgál adattal a jármű tényleges állapotáról és arról, hogy hajóként tud-e funkcionálni,
- a műszaki érvényesség ad reális képet, ami lejárt minden hajó esetén,
- a vád tárgyává tett vízi járművek roncsok, hajózási funkcióra alkalmatlanok, tényleges vádlotti törekvés a helyreállításukra nem volt,
- a tulajdonosi cég felszámolóbiztosza hulladék vasként értékesítette a roncsokat

HULLADÉKOK

VESZÉLYES HULLADÉKOK: belső égésű motor, hidraulika, akkumulátor, festékanyag miatt

Az ügy fordultatos eljárási életútja:

- SZJB I. fok: vádlott bűnös a vádbeli bűncselekményben, felfüggesztett börtönbüntetés
- Törvényszék II. fok: I. fokú ítélet hatályon kívül helyezése, bíróság új eljárásra utasítása
- SZJB: tárgyalás előkészítési szakaszában eljárás megszüntetése
- Törvényszék II. fok: végzés hatályon kívül helyezése, bíróság új eljárásra utasítása
- SZJB: tárgyalás előkészítési szakaszában eljárás ismételt megszüntetése
- Törvényszék II. fok: végzés ismételt hatályon kívül helyezése, bíróság új eljárásra utasítása
- Jelenleg: a SZJB harmadik tanácsa tárgyalja az ügyet, újabb I. fokú ítélet még nincs

Végkövetkeztetés a jelen helyzetből:

a jogerős bírósági döntés iránymutató lehet a ***hulladék fogalmának*** értelmezéséhez

***KÖSZÖNÖM
A MEGTISZTELŐ FIGYELMET!***